

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ			
ПРИМЉЕНО: 16. 03. 2018			
Орг. јод.	Број	Прилог	Вредности
08	874		

Предмет: Извештај о оцени урађене докторске дисертације „Уговор о спонзорству“ кандидата Милана Јечменића

Одлуком Већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу број IV-02-101/16 од 14.02.2018. године формирана је Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације „Уговор о спонзорству“ кандидата Милана Јечменића, у саставу: др Миодраг Мићовић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, ужа привредноправна научна област (председник Комисије), др Снежана Миладиновић, редовни професор Правног факултета у Подгорици Универзитета Црне Горе, ужа грађанскоправна научна област и др Срђан Владетић, ванредни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, ужа научна област Римско право.

На основу прегледа и анализе урађене докторске дисертације, Комисија подноси следећи:

ИЗВЕШТАЈ

I ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

1. Основни биографски подаци

Милан Јечменић је рођен 08.09.1982. године у Крагујевцу, где је завршио основну школу и Гимназију-математички смер. Правни факултет Универзитета у Крагујевцу завршио је 27.08.2009. године, а дипломирао је са просечном оценом 9,10. У више наврата, током студија био је награђиван као један од најбољих студената Правног факултета (најбољи студент I године Правног факултета школска, 2001/2002, најбољи

студент II године Правног факултета, школска 2002/2003, најбољи студент Правног факултета, диплома поводом дана Универзитета 2004. године, стипендиста града Крагујевца). Докторске студије уписао је 02.11.2010. године на грађанскоправном смеру Правног факултета Универзитета у Крагујевцу. Положио је све предвиђене испите са просечном оценом 9,00 и извршио остале обавезе из студијског програма. Од 1.12.2016. године запослен је као сарадник у настави Правног факултета Универзитета у Крагујевцу на ужој научној области Римско право. Наводи да познаје немачки (средњошколско и факултетско знање), енглески (средњошколско знање) и италијански (почетни течај) језик, као и да користи рачунар (Office пакет).

2. Научноистраживачки рад кандидата

Кандидат је написао и објавио следеће радове:

1. Јечменић, М., *Одговорност за штету због ускраћивања неопходне помоћи*, Страни правни живот, бр. 2 (2012), стр. 352-367, (ISSN 0039-2138, COBISS.SR-ID 515497148), **M51**.
2. Јечменић, М., *Уговор о посредовању у спорту*, Гласник права, Електронски извор, Год. 3, бр. 2 (2012), стр. 37-51, www.jura.kg.ac.rs/index.php/sr/gpcir-2-2012.htm, (ISSN 1821-4630, COBISS.SR-ID 208940812), **M53**.
3. Јечменић, М., *Повреда начела савесности и поштења и злоупотреба права из уговора о доживотном издржавању*, Гласник Адвокатске коморе Војводине, Год. 85, књ. 73, бр. 5 (2013), стр. 225-236, (ISSN 0017-0933, COBISS.SR-ID 280323335), **M53**.
4. Вуковић, З., Јечменић, М., *Правна природа уговора које спорски агенти закључују са спортистима и спорским клубовима*, Правни живот, Год. 62, књ. 563, бр. 9 (2013), стр. 677-688, (ISSN 0350-0500, COBISS.SR-ID 516324540), **M51**.
5. Јечменић, М., *Уговор о спонзорству и повреда конкуренције кроз праксу француског Савета (Ауторитета) за конкурентност*, Право и привреда, Год. 55, бр. 4/6 (2017), стр. 337-347, (ISSN 0354-3501, COBISS.SR-ID 517373116), **M51**.
6. Јечменић, М., *Уговор о спонзорству културе и уметности*, Услуге и одговорност: (Зборник реферата са Међународног научног скупа одржаног

19.05.2017.), стр. 193-204, (ISBN 978-86-7623-074-7, COBISS.SR-ID 513317808), M31.

**II ОЦЕНА РАДА У СКЛАДУ СА КРИТЕРИЈУМИМА
ПРАВИЛНИКА УНИВЕРЗИТЕТА У КРАГУЈЕВЦУ О ПРИЈАВИ,
ИЗРАДИ И ОДБРАНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ (прилог бр. 2, т.
2)**

**1. Значај и допринос докторске дисертације са становишта актуелног стања у
научној области**

Спонзорство у данашњем смислу те речи развијено је у Енглеској и Сједињеним Америчким Државама. Као спонзори означавани су они који су финансирали радио и телевизијске емисије и при томе то користили за своје рекламне циљеве. Ова врста спонзорства је најпре била ограничена на пренос спортских манифестација, али су се током времена развиле нове и друге врсте спонзорства, код којих су се финансијски помагали не само радио преноси, него и догађаји, манифестације друге врсте. Тако су се након спонзорства у спорту развиле најпре спонзорство у култури и у новије време спонзорство у заштити животне средине и социјалним питањима, као и спонзорство у науци и образовању.

Спорт је област у којој су први пут започете професионалне спонзорске активности. Што се тиче културе, социјалних питања и заштите животне средине, као и науке и образовања услед државних мера штедње, државна подршка овим секторима се све више смањује, те сходно томе спонзорство у овим областима постаје значајан извор финансирања. Са становишта спонзора, ове области по оцени становништва имају велику вредност, па се подршка њима свакако може искористити у промотивне сврхе.

Спонзорство се све више развија. Док су економски аспекти спонзорства у знатној мери били предмет научне обраде у домаћој литератури, са друге стране о правним аспектима спонзорства готово да ништа није написано у домаћој литератури. Уговор о спонзорству није регулисан савременим грађанским законима, па је спорна и његова дефиниција и правна природа. Ретке су државе које имају посебне законе

којима се целовито уређује материја спонзорства. Уобичајено, материја спонзорства бива парцијално регулисана законима којима се уређује подручје које може бити предмет спонзорског интересовања. Слична ситуација постоји у овом подручју и у праву Европске уније.

Несумњиво је да развој уговора о спонзорству још није завршен у пракси. Као што је већ речено, услед државних мера штедње спонзорство постаје значајан извор финансирања у различитим областима. Таква ситуација несумњиво ће водити све већем броју спорова у вези уговора о спонзорству. Осим тога, како овај уговор није регулисан грађанским законима, остају отворена питања његове правне дефиниције и правне природе.

Уговор о спонзорству на овим просторима није био предмет обраде у монографијама нити у научним радовима већег обима, у којима би био систематски и свеобухватно анализиран. На научним скуповима и у научним чланцима обрађивана су само поједина питања везана за садржину овог уговора. Управо чињеница да у нашој литератури у материји уговорног права недостају дела у којима би уговор о спонзорству био продубљено и свеобухватно правнотеоријски анализиран и објашњен, било је нарочито оправдано, да се анализирају и објасне бројна правна питања која се постављају у вези са уговором о спонзорству, а нарочито: 1) каква је правна дефиниција уговора о спонзорству? 2) какве су обавезе уговорних страна из уговора о спонзорству? 3) каква је правна природа уговора о спонзорству? 4) која правна правила треба применити на уговор о спонзорству?

Резултат истраживачког рада кандидата је прва комплетна студија о уговору о спонзорству у нашем праву. Тиме је отклоњена правна празнина, која је очигледна, а манифестује се у недостатку научних радова у овој области и одсуству иницијатива које би долазиле из научне средине у функцији подстицаја за правно регулисање ове материје. Због тога се кандидат при изради докторске дисертације служио пре свега страном литературом, што је дало конкретне резултате који ће моћи да послуже као допринос научној мисли и бољем разумевању уговора о спонзорству. Осим тога, може послужити и као основа уколико неки будући законодавац одлучи да уговор о спонзорству треба да буде регулисан законом. На основу изнетог, Комисија сматра да су значај и допринос докторске дисертације кандидата Милана Јечменића са становишта актуелног стања у грађанскоправној научној области неспорни.

2. Оцена да је урађена докторска дисертација резултат оригиналног научног рада кандидата у научној области

Комисија сматра да је докторска дисертација кандидата Милана Јечменића резултат оригиналног научног рада у грађанскоправној научној области. Кандидат је успешно и оригинално поставио систематику и у целокупној дисертацији аргументовано, темељно и критички изводио закључке о проблемима који су предмет истраживања. У дисертацији је приметна аналитичност и изузетна посвећеност кандидата овој теми, који следи научно засноване методолошке поступке и доноси утемељене закључке. Ставови, предлози и закључци који су изнети у раду су образложени и логично произилазе из анализа које им претходе, тако да је могуће испратити мисаони пут којим је кандидат до њих дошао, што отклања било какву сумњу у самосталност и оригиналност рада. Због тога је Комисија сагласна да дисертација садржи све елементе који красе оригиналан и квалитетан научни и стручни истраживачки рад.

3. Преглед остварених резултата рада кандидата у научној области

Кандидат Милан Јечменић је у свом досадашњем научноистраживачком раду написао и објавио више научних и стручних радова из уже грађанскоправне научне области. Нарочиту пажњу завређују следећи радови, који су у вези са темом докторске дисертације:

- 1) Уговор о спонзорству и повреда конкуренције кроз праксу француског Савета (Ауторитета) за конкурентност, (Право и привреда, Год. 55, бр. 4/6 (2017), стр. 337-347, (ISSN 0354-3501, COBISS.SR-ID 517373116)), **M51**.

Предмет рада је питање под којим околностима клаузула о ексклузивности у уговору о спонзорству може довести до повреде конкуренције. Уговори о спонзорству редовно садрже клаузулу о ексклузивности у корист спонзора. Уношење клаузуле о ексклузивности у уговор о спонзорству за последицу може имати то да спонзоровој конкуренцији ограничи приступ тржишту спонзорства те услед тога може доћи до повреде конкуренције. Како споразум о ексклузивитету сам по себи није недозвољен, предмет пажње аутора у овом раду је управо питање под којим околностима клаузула о ексклузивности у уговору о спонзорству може довести до повреде конкуренције. Ово

питање разматрано је кроз праксу француског Савета, а касније Ауторитета за конкурентност;

- 2) Уговор о спонзорству културе и уметности, (Услуге и одговорност: (Зборник реферата са Међународног научног скупа одржаног 19.05.2017.), стр. 193-204, (ISBN 978-86-7623-074-7, COBISS.SR-ID 513317808)), МЗ1.

Предмет рада је правна анализа уговора о спонзорству културе и уметности. У раду се разматра појам, уговорне стране, обавезе и правна природа уговора о спонзорству културе и уметности. Такође, размотрено је и питање пореског третмана услуга које међусобно размењују спонзор и спонзорисани.

4. Оцена испуњености обима и квалитета у односу на пријављену тему

Комисија сматра да докторска дисертација кандидата Милана Јечменића под називом „Уговор о спонзорству“ у потпуности испуњава захтеве у погледу обима и квалитета рада с обзиром на одобрену тему. Структура, садржина, обим и литература која је коришћена у дисертацији у складу су са наводима из пријаве теме. Имајући у виду сложеност теме, кандидат је методолошки јасно дефинисао и систематизовао предмет свог истраживања, све делове своје дисертације повезао у складну и логичну целину, са прецизном и јасном аргументацијом и закључцима. Кандидат је исцрпно обрадио све релевантне аспекте и питања у вези уговора о спонзорству, што потврђује и структура његовог рада. У раду су дати одговори на сва питања и хипотезе постављене у пријави теме.

5. Приказ структуре и садржине израђене докторске дисертације

Докторска дисертација кандидата Милана Јечменића обухвата 261 страну (формат А4, Times New Roman, фонт 12, проред 1,5), од чега је 241 страна текста, 9 страна коришћене литературе која укључује 147 библиографских јединица, 5 страна правних извора и 6 страна садржаја.

Структуру рада чине следеће целине:

Увод.....	2
-----------	---

ГЛАВА ПРВА

Етимолошки, историјски и економски аспекти спонзорства

I. Уводне напомене.....	7
II. Етимолошко порекло и значење речи спонзорство.....	8
A. Порекло и значење речи спонзорство у латинском језику.....	8
B. Значење речи спонзорство у енглеском језику.....	8
B. Значење речи спонзорство у српском језику.....	9
III. Историјски развој спонзорства.....	10
IV. Спонзорство у економским наукама.....	12
A. Спонзорство као маркетиншка активност.....	13
B. Трансфер имица.....	16
1. Трансфер имица на примеру Дајнерс клуба и Бернарда Русија.....	21
2. Трансфер имица на примеру СБГ банке и једриличарске екипе Пјера Фелмана.....	22
B. Брендирање.....	23
Г. Кобрендирање.....	27
1. Успешно кобрендирање у пракси.....	28
2. Неуспешно кобрендирање у пракси.....	29
Д. Мерење ефеката спонзорства.....	29
Ђ. Маркетинг из заседе.....	31
Е. Порески третман спонзорства.....	32
1. Примена Закона о порезу на добит правних лица на спонзорство.....	32
2. Примена Закона о порезу на доходак грађана на спонзорство.....	33
3. Примена Закона о порезу на додату вредност на спонзорство.....	34
V. Области спонзорства.....	35
A. Спонзорство у спорту.....	35
B. Спонзорство културе и уметности.....	37
B. Остале области спонзорства.....	38
VI. Спонзорство и сродне делатности.....	39
A. Спонзорство и меценатство.....	39
B. Спонзорство и донаторство.....	41
B. Спонзорство и оглашавање.....	42

ГЛАВА ДРУГА

Закључење уговора о спонзорству

I.	Уводне напомене.....	44
II.	Спонзор.....	45
A.	Физичко лице као спонзор.....	48
B.	Правно лице као спонзор.....	49
III.	Спонзорисани.....	51
A.	Физичко лице као спонзорисани.....	53
B.	Правно лице као спонзорисани.....	57
IV.	Преговори о закључењу уговора о спонзорству.....	58
V.	Понуда за закључење уговора о спонзорству.....	62
VI.	Прихват понуде за закључење уговора о спонзорству.....	78

ГЛАВА ТРЕЋА

Обавезе уговорних страна из уговора о спонзорству

I.	Уводне напомене.....	81
II.	Обавезе спонзора.....	82
A.	Обавеза предаје ствари.....	82
B.	Обавеза исплате новца.....	92
B.	Обавеза пружања услуга.....	95
III.	Обавезе спонзорисаног.....	95
A.	Обавезе којима спонзорисани дозвољава спонзору да у промотивне сврхе употребљава имиџ спонзорисаног.....	96
B.	Обавезе промовисања спонзора.....	100
B.	Обавезе доброг понашања.....	104
Г.	Обавезе које за спонзорисаног произилазе из клаузуле ексклузивности.....	105

ГЛАВА ЧЕТВРТА

Право на комерцијалну употребу имиџа спортиста

I.	Уводне напомене.....	114
----	----------------------	-----

II.	Сукоб интереса спортисте и спортске организације у погледу закључења уговора о спонзорству.....	116
A.	Сукоб интереса спортисте и спортске организације у погледу закључења уговора о спонзорству у немачком праву.....	116
B.	Сукоб интереса спортисте и спортске организације у погледу закључења уговора о спонзорству у италијанском праву.....	118
B.	Сукоб интереса спортисте и спортске организације у погледу закључења уговора о спонзорству у француском праву.....	120
Г.	Сукоб интереса спортисте и спортске организације у погледу закључења уговора о спонзорству у енглеском праву.....	121
Д.	Сукоб интереса спортисте и спортске организације у погледу закључења уговора о спонзорству у праву Сједињених Америчких Држава.....	122
Ђ.	Сукоб интереса између спортисте и спортске организације у погледу закључења уговора о спонзорству у српском праву.....	124
III.	Сукоб интереса спортисте и спортског савеза у погледу закључења уговора о спонзорству.....	130
A.	Сукоб интереса спортисте и спортског савеза у погледу закључења уговора о спонзорству у аустријском праву.....	131
B.	Сукоб интереса спортисте и спортског савеза у погледу закључења уговора о спонзорству у немачком праву.....	132
B.	Сукоб интереса спортисте и спортског савеза у погледу закључења уговора о спонзорству у швајцарском праву.....	135
Г.	Сукоб интереса спортисте и спортског савеза у погледу закључења уговора о спонзорству у праву Сједињених Америчких Држава.....	139
Д.	Сукоб интереса спортисте и спортског савеза у погледу закључења уговора о спонзорству у српском праву.....	141
IV.	Сукоб интереса међународног спортског савеза и националног спортског савеза у погледу закључења уговора о спонзорству.....	146

ГЛАВА ПЕТА

Правне карактеристике, кауза, правна природа и појам уговора спонзорству

I.	Уводне напомене.....	148
II.	Правне карактеристике уговора о спонзорству.....	150

III. Кауза уговора о спонзорству.....	153
IV. Правна природа уговора о спонзорству у страниј правној теорији и судској пракси.....	158
A. Уговор о спонзорству у италијанској правној теорији и судској пракси.....	159
1. Уговор о спонзорству као неки од законом регулисаних уговорних типова.....	160
2. Уговор о спонзорству као неименовани уговор.....	162
B. Уговор о спонзорству у француској правној теорији и судској пракси.....	163
1. Уговор о спонзорству као неки од законом регулисаних уговорних типова.....	163
2. Уговор о спонзорству као неименовани уговор.....	165
B. Уговор о спонзорству у швајцарској правној теорији и судској пракси.....	165
Г. Уговор о спонзорству у немачкој правној теорији и судској пракси.....	166
1. Уговор о спонзорству као <i>sui generis</i> уговор.....	167
2. Уговор о спонзорству као мешовити уговор.....	168
V. Правна природа уговора о спонзорству у српском праву.....	169
A. Подела неименованих уговора.....	170
B. Повезани уговори.....	171
B. Проблем примене права код неименованих уговора.....	172
Г. Попуњавање уговорних празнина код неименованих уговора.....	175
Д. Поређење уговора о спонзорству и именованих уговора.....	176
1. Уговор о спонзорству и уговор о продаји.....	177
2. Уговор о спонзорству и уговор о поклону.....	178
3. Уговор о спонзорству и уговор о закупу.....	180
4. Уговор о спонзорству и уговор о превозу.....	181
5. Уговор о спонзорству и уговор о делу.....	182
6. Уговор о спонзорству и уговор о лиценци.....	182
7. Уговор о спонзорству и уговор о ортаклуку.....	183
8. Уговор о спонзорству и уговор о раду.....	183
Ђ. Закључак о правној природи уговора о спонзорству.....	184
1. Уговор о спонзорству као повезани уговор.....	185
2. Уговор о спонзорству као мешовити уговор.....	185

3. Уговор о спонзорству као <i>suī generis</i> уговор.....	186
4. Уговор о спонзорству као релациони и комплексни дуготрајни уговор.....	187
VI. Појам уговора о спонзорству.....	188

ГЛАВА ШЕСТА

Престанак уговора о спонзорству

I. Уводне напомене.....	192
II. Раскид уговора о спонзорству због неиспуњења уговорне обавезе.....	195
A. Раскид уговора о спонзорству у спорту.....	199
B. Раскид уговора о спонзорству због неиспуњења уговорне обавезе доброг понашања.....	205
III. Обавеза надокнаде штете као последица раскида уговора о спонзорству.....	215
IV. Раскидање или измена уговора о спонзорству због промењених околности.....	221
V. Немогућност испуњења уговорне обавезе из уговора о спонзорству.....	224
A. Немогућност испуњења уговорне обавезе из уговора о спонзорству на примеру допинга у спорту.....	225
1. Појам допинга.....	226
2. Санкције које погађају одговорне за прекршај антидопинг правила.....	228
3. Утицај допинга спонзорисаног на уговор о спонзорству.....	228
a. Постојање допинга у тренутку закључења уговора о спонзорству.....	229
б. Допинговање спортисте након закључења уговора о спонзорству.....	230
1) Потпуна немогућност испуњења уговорне обавезе спонзорисаног.....	230
2) Делимична немогућност испуњења уговорне обавезе спонзорисаног.....	231
4. Када се може сматрати да је спонзорисани одговоран за немогућност испуњења обавезе због допинга.....	232
VI. Последице немогућности испуњења уговорне обавезе за коју је одговоран спонзорисани.....	234
VII. Рушљивост уговора о спонзорству због допинга спонзорисаног.....	234
Закључак.....	237

Литература.....	242
Извори права.....	251
Садржај.....	256

Поред увода, закључка и литературе, докторска дисертација „Уговор о спонзорству“ садржи 6 глава.

У уводу (стр. 1-7) аутор поставља предмет и циљ истраживања, као и хипотезе и научне методе којима ће се користити.

Прва глава дисертације (стр. 7-44) носи назив „Етимолошки, историјски и економски аспекти спонзорства“. Кандидат најпре разматра етимолошко порекло речи спонзорство и историјски развој спонзорства. Наводи да се етимолошко порекло речи спонзорство може пронаћи у латинском језику, док се зачеци спонзорства могу пронаћи још у римском царству. Ипак, значајна је чињеница да је спонзорство какво данас познајемо настало у Сједињеним америчким државама. Спонзорство је у наш језички, привредни и правни оквир преузето из англоамеричког језичког, привредног и правног окружења. Затим, кандидат анализира спонзорство са становишта економије, указујући да је за боље разумевање уговора о спонзорству у свој његовој комплексности и појавним облицима нужно разумети економску суштину спонзорства. У том циљу се указује на који се начин спонзорство дефинише у економској литератури и разматрају се економски интереси спонзора и спонзорисаног. Кандидат указује да спонзорисани жели да добије средства као подршку својим активностима, док спонзор жели да се на одређени начин повеже са спонзорисаним појединцем, организацијом, или догађајем, односно, спонзор жели „трансфер имица“, при чему се подробно објашњава шта „трансфер имица“ заправо представља са становишта економије. Затим, разматрају се области у којима је спонзорство заступљено и указује се да је спорт друштвена област од највећег интересовања за спонзоре. Кандидат такође разграничава спонзорство од сродних делатности као што су донаторство, меценатство и оглашавање.

Друга глава дисертације (стр. 44-81) носи назив „Закључење уговора о спонзорству“. Кандидат најпре разматра какви су мотиви уговарача за закључење уговора о спонзорству и указује да спонзорисани жели да добије средства као подршку својим активностима, док спонзор жели да се на одређени начин повеже са спонзорисаним појединцем, организацијом, или догађајем, односно, спонзор жели „трансфер имица“. Надаље анализира ко могу бити уговорне стране из уговора о

спонзорству. Наводи да се уговорне стране које закључују уговор о спонзорству означавају као спонзор и спонзорисани и да у пракси закључења уговора о спонзорству, спонзори су најчешће правна лица и то привредна друштва, као категорија правних лица, док у домаћој пракси закључења уговора о спонзорству највећи спонзори су јавна предузећа, као категорија правних лица. Кандидат указује на извесна ограничења у погледу тога ко може бити спонзор која произилазе из Закона о оглашавању Републике Србије и важе за произвођаче алкохолних пића, приређиваче игара на срећу, произвођаче дуванских производа, државне органе и организације и политичке организације, а односе се на спонзорство малолетника, спортиста, спортских такмичења и медија, као и из Закона о потврђивању Европске конвенције о прекограничној телевизији и важе за произвођаче и продавце дуванских производа и алкохолних пића, као и за рекламирање лекова и медицинских третмана, а односе се на спонзорство телевизијских програма.

Што се тиче спонзорисаног, кандидат указује да у пракси закључења уговора о спонзорству, спонзорисани може бити како физичко, тако и правно лице, а да су категорије правних лица које се у пракси закључења уговора о спонзорству најчешће појављују као спонзорисани привредна друштва, удружења и установе. Ипак, сматра да је нужно указати да се као посебна врста спонзорства може издвојити спонзорство догађаја. Примарно је у овој врсти спонзорства, спонзорство самог догађаја, али уговор о спонзорству закључује се са организатором спонзорисаног догађаја, који опет може бити како физичко, тако и правно лице. Кандидат се затим бави закључењем уговора о спонзорству кроз преговоре, понуду и прихват понуде.

Трећа глава дисертације (стр. 81-114) носи назив „Обавезе уговорних страна из уговора о спонзорству“. Кандидат наводи да је задатак овог дела рада да на основу примера из праксе буде установљено какве су обавезе уговорних страна из уговора о спонзорству, које су карактеристичне за све уговоре о спонзорству, а које се повремено уговарају и на који начин се манифестују. Затим се указује да се обавеза спонзора из уговора о спонзорству може одредити као чинидба подршке, док се обавеза спонзорисаног може одредити као комуникативна противчиндба. У наставку кандидат на основу примера из праксе детаљно анализира сваку обавезу уговорних страна из уговора о спонзорству уз указивање да се ипак ради о обавезама које су се на неки начин усталиле у пракси, али да оне ни у ком случају нису коначне, будући да су обавезе из уговора о спонзорству ограничене само маштом уговарача. Кандидат указује да се обавеза спонзора састоји у томе да уплати одређени новчани износ, пренесе у

својину, или преда на коришћење одређене ствари, или пружи одређене услуге спонзорисаном, или се пак ове обавезе међусобно комбинују, док уговорне обавезе спонзорисаног из уговора о спонзорству могу бити обавеза спонзорисаног да дозволи спонзору да у промотивне сврхе употребљава имиц спонзорисаног, обавеза промовисања спонзора, обавеза доброг понашања и обавеза која за спонзорисаног произилази из клаузуле ексклузивности.

Четврта глава дисертације (стр. 114-148) носи назив „Право на комерцијалну употребу имица спортиста“ и посвећена је праву на комерцијалну употребу имица спортиста и комплексном сукобу интереса између спортиста, спортских организација и спортских савеза у вези закључења уговора о спонзорству. Спортски савези, спортске организације и спортисти имају легитиман економски интерес за стицањем прихода. Један од начина на који спортски савези, спортске организације и спортисти остварују приходе, јесте закључивање уговора о спонзорству. Кандидат указује да би идеална ситуација била уколико би спортски савез, спортска организација и спортиста имали истог спонзора. Но, како су у животу идеалне ситуације врло ретке, овде постоји велика могућност конфликтних ситуација у погледу закључења уговора о спонзорству спортског савеза, спортске организације и спортисте. Како би се донекле избегао потенцијални сукоб интереса, спортска правила садрже одредбе којима се регулише право употребе имица спортисте. Уговори закључени између спортских организација и спортиста такође садрже одредбе којима се регулише право спортске организације на употребу имена и лика спортисте у комерцијалне сврхе. Ипак, у пракси ова правила су изазвала још већи сукоб интереса и недоумице будући да се њима у значајној мери ограничава слобода уговарања за спортисте. Питање је заправо, у којој мери се спортским правилима може ограничавати слобода уговарања спортисте, под којим условима спортски савез и спортска организација могу употребљавати име и лик спортисте у комерцијалне сврхе, као и када спортиста самостално може употребљавати своје име и лик у комерцијалне сврхе?

Кандидат најпре разматра сукоб интереса између спортиста и спортских организација у вези закључења уговора о спонзорству и како се ово питање решава у немачком, италијанском, француском, енглеском праву, праву Сједињених Америчких Држава и српском праву. Кандидат затим разматра сукоб интереса између спортиста и спортских савеза у вези закључења уговора о спонзорству и како се ово питање решава у аустријском, швајцарском, немачком праву, праву Сједињених Америчких Држава и српском праву. На крају ове главе, кандидат разматра сукоб интереса између

међународних и националних спортских савеза у вези закључења уговора о спонзорству.

Пета глава дисертације (стр. 148-192) носи назив „Правне карактеристике, кауза, правна природа и појам уговора о спонзорству“. Кандидат посебну пажњу посвећује питању каузе уговора о спонзорству и питању правне природе уговора о спонзорству. Указује се да питање правне природе уговора о спонзорству изазива велике недоумице и неслагања у правној науци. Како уговор о спонзорству у већини земаља није регулисан савременим грађанским законцима, нити посебним законима, кандидат наводи да се на први поглед може закључити да се ради о неименованом уговору, али да је то ипак само закључак на први поглед. У пракси, ситуација је далеко сложенија. Сходно томе, кандидат најпре разматра ставове који о правној природи уговора о спонзорству постоје у страној правној теорији и судској пракси кроз упоредно-правну анализу. Затим анализира поделу неименованих уговора. Следеће питање које разматра јесте проблем примене права и попуњавања уговорних празнина код неименованих уговора. Следи поређење уговора о спонзорству са именованим уговорима. И на крају закључак о правној природи уговора о спонзорству. Тек након што су утврђене правне карактеристике и правна природа уговора о спонзорству, а пошто су већ раније, у претходним главама утврђени мотиви уговарача за закључење уговора о спонзорству, пословни ефекат који уговарачи желе да остваре закључењем и извршењем уговора о спонзорству, начин закључења уговора о спонзорству, као и права и обавезе уговорних страна из уговора о спонзорству, на крају пете главе кандидат даје дефиницију уговора о спонзорству.

Шеста глава дисертације (стр. 192-237) носи назив „Престанак уговора о спонзорству“. У овом делу рада кандидат се бави искључиво специфичностима везаним за престанак уговора о спонзорству, а које произилазе из комплексности природе односа који се закључењем и током извршења уговора о спонзорству успостављају између спонзора и спонзорисаног и које овај уговор чине јединственим и карактеристичним у односу на све друге уговоре. По правилу, како указује кандидат, специфичности се испољавају приликом једностраног раскида уговора о спонзорству због неиспуњења уговорне обавезе спонзорисаног и везане су за питање да ли се одређене околности могу третирати као неиспуњење уговорне обавезе спонзорисаног и да ли спонзор има право да раскине уговор о спонзорству. То су случајеви лоших спортских резултата спонзорисаног и повреде обавезе доброг понашања спонзорисаног које у овом делу рада кандидат детаљно анализира. Такође, кандидат наводи да су за

спорт у данашњем свету толико карактеристични случајеви допинга, па тако нису заобишли ни област спонзорства у спорту. У овом делу рада, такође разматра утицај допинга спонзорисаног на уговор о спонзорству и права спонзора у том случају, те анализира немогућност испуњења уговорне обавезе спонзорисаног кроз све видове у којима се она може појавити, а што је практична последица откривеног допинга спонзорисаног, као и право спонзора да захтева поништење уговора о спонзорству због допинга спонзорисаног.

У закључку (стр. 237-242) кандидат сумира резултате свог рада. У најопштијим цртама се исказују најважнији ставови кандидата и указује се на основне идеје рада.

6. Научни резултати докторске дисертације

На основу свеобухватне и врло детаљне анализе предмета докторске дисертације кандидат Милан Јечменић је дошао до бројних научних резултата који садрже одговор на многа важна питања у вези уговора о спонзорству, а у којима се огледа научни допринос докторске дисертације. По оцени Комисије, најважнији су следећи резултати:

- 1) Етимолошко порекло речи спонзорство може се пронаћи у латинском језику, док се зачеци спонзорства могу пронаћи још у римском царству. Ипак, значајна је чињеница да је спонзорство какво данас познајемо настало у Сједињеним америчким државама. Спонзорство је у наш језички, привредни и правни оквир преузето из англоамеричког језичког, привредног и правног окружења. Ова чињеница свакако представља један од разлога за проблеме који настају приликом покушаја правне обраде уговора о спонзорству и покушаја да се овај уговор тумачи помоћу класичних уговорних теорија које постоје у земљама континенталног правног система;
- 2) Обавеза спонзора из уговора о спонзорству може се одредити као чинидба подршке, док се обавеза спонзорисаног може одредити као комуникативна противчиндба. Уз „трансфер имица“ који представља објективни економски циљ свих уговора о спонзорству, ове три карактеристике чине суштинско обележје уговора о спонзорству. Проблем настаје услед тога што у пракси чинидба подршке и комуникативна противчиндба могу попримити најразличитије облике;

- 3) Без претензија да буду утврђени сви видови у којима се уговорне обавезе спонзора и спонзорисаног могу испољити, најкарактеристичније и најчешће уговаране у пракси закључења уговора о спонзорству су обавеза спонзора да уплати одређени новчани износ, пренесе у својину, или преда на коришћење одређене ствари, или пружи одређене услуге спонзорисаном, или се пак ове обавезе међусобно комбинују, док уговорне обавезе спонзорисаног из уговора о спонзорству могу бити обавеза спонзорисаног да дозволи спонзору да у промотивне сврхе употребљава имиџ спонзорисаног, обавеза промовисања спонзора, обавеза доброг понашања и обавеза која за спонзорисаног произилази из клаузуле ексклузивности;
- 4) Питање правне природе уговора о спонзорству изазива праву конфузију у правној науци. Разлози за то леже у чињеници да уговор о спонзорству у већини земаља није регулисан савременим грађанским законима, нити посебним законима, затим чињеници да је уговор о спонзорству „уговор са хиљаду лица“, као и чињеници да је уговор о спонзорству у европски, а тиме и српски језички, привредни и правни оквир преузет из англоамеричког језичког, привредног и правног окружења;
- 5) Став аутора по питању правне природе уговора о спонзорству се може изложити на следећи начин. Прво, уговори о спонзорству не ретко садрже елементе именованих уговора. Друго, у одређеним, додуше хипотетичким случајевима, могуће је уговор о спонзорству третирати као неки од именованих уговора. Треће, нити један именовани уговор не може да обухвати све појавне облике уговора о спонзорству. Сходно томе, може се рећи да уговор о спонзорству није именовани уговор, већ да у зависности од околности, конкретан уговор о спонзорству, може садржати у већој, или мањој мери, елементе именованих уговора. Практично то води закључку да правну природу уговора о спонзорству треба тражити у оквиру типологије неименованих уговора. Уколико се уговорна обавеза спонзора одреди као чиндба подршке, а уговорна обавеза спонзорисаног као комуникативна противчинидба, може се рећи да је уговор о спонзорству *sui generis* уговор у ужем смислу. Ипак, како уговорне обавезе спонзора и спонзорисаног из уговора о спонзорству у пракси могу попримити различите видове, чини се исправнијим став да је уговор о спонзорству *sui generis* уговор у ширем смислу, зато што готово увек поред *sui generis* елемената садржи и елементе

именованих уговора. Овакво одређење само из потребе да се одреди правна природа уговора о спонзорству тако да у већој мери обухвати појавне облике овог уговора;

- 6) У вези престанка уговора о спонзорству извесне специфичности произилазе из комплексности природе односа који се закључењем и током извршења уговора о спонзорству успостављају између спонзора и спонзорисаног и који овај уговор чине јединственим и карактеристичним у односу на све друге уговоре. По правилу, специфичности се испољавају приликом једностраног раскида уговора о спонзорству због неиспуњења уговорне обавезе спонзорисаног и везане су за питање да ли се одређене околности могу третирали као неиспуњење уговорне обавезе спонзорисаног и да ли спонзор има право да раскине уговор о спонзорству. То су били случајеви лоших спортских резултата спонзорисаног и повреде обавезе доброг понашања спонзорисаног;
- 7) Генерални је закључак да се не могу успоставити општа правила која би важила у сваком случају, већ да се сваком уговору о спонзорству у случају спора мора приступити засебно водећи рачуна о свим околностима конкретног уговора, начелу савесности и поштења које је од изузетног значаја за интеграцију уговора о спонзорству, као и о циљу уговора о спонзорству;
- 8) Уговор о спонзорству је уговор којим се једна уговорна страна, спонзор, обавезује другој уговорној страни, спонзорисаном, да ће му у циљу подршке његовим активностима исплатити одређену новчану суму, предати одређене ствари у својину, или на коришћење, пружити одређене услуге (спонзор може датовати комбинацију ових обавеза), а спонзорисани за узврат даје дозволу спонзору да у промотивне сврхе употребљава имиџ спонзорисаног, и обавезује се да ће на уговорени начин промовисати спонзора, његове производе, или услуге.

7. Применљивост и корисност резултата у теорији и пракси

Тема која је обрађена у докторској дисертацији до сада није непосредно у раду оваквог обима обрађивана у нашој правној теорији. Резултат научне обраде уговора о спонзорству доприноси свеобухватнијем теоријскоправном објашњењу овог уговора,

пре свега начина његовог закључења, правне природе, садржине и дејства, као и расветљавање теоријских и практичних недоумица које се јављају поводом уговора о спонзорству. Несумњиво је да развој спонзорства још није завршен у пракси. Услед државних мера штедње спонзорство постаје значајан извор финансирања у различитим областима. Таква ситуација несумњиво ће водити све већем броју спорова у вези уговора о спонзорству. Дисертација кандидата значајно доприноси развоју правне науке у овој области кроз квалитетну синтезу ставова који о уговору о спонзорству постоје у страниој правној теорији и судској пракси уз изношење оригиналних ставова и закључака које кандидат одлучно и аргументовано заступа, а који би могли значајно утицати на нашу правну теорију и представљати драгоцене смернице домаћим судовима јер треба очекивати пораст спорова у вези уговора о спонзорству.

8. Начин презентирања резултата научној јавности

Најпогоднији начин презентовања резултата докторске дисертације кандидата Милана Јечменића научној јавности је путем саопштења и реферата на научним скуповима различитих врста у земљи и иностранству, као и њиховим објављивањем у домаћим, иностраним и међународним научним и стручним часописима и зборницима радова.

III ЗАКЉУЧНА ОЦЕНА КОМИСИЈЕ

Комисија је једногласна у оцени да докторска дисертација „Уговор о спонзорству“ кандидата Милана Јечменића садржи оригинални научни допринос и да је подобна за јавну одбрану.

IV ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

На основу извршене анализе и изнете оцене рада Комисија сматра да докторска дисертација „Уговор о спонзорству“ кандидата Милана Јечменића у потпуности

испуњава услове за јавну одбрану и предлаже Наставно-научном већу Правног факултета Универзитета у Крагујевцу и Већу за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу да прихвати овај извештај и одобри јавну одбрану докторске дисертације.

Крагујевац-Подгорица, 2018. године

Комисија:

1. Др Миодраг Мишовић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, ужа привредноправна научна област (председник Комисије)

2. Др Снежана Миладиновић, редовни професор Правног факултета у Подгорици Универзитета Црне Горе, ужа грађанскоправна научна област (члан)

3. Др Срђан Владетић, ванредни професор Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, ужа научна област Римско право (члан)

Декан Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, на основу чл. 56. ст. 5 и 87. Статута Правног факултета у Крагујевцу, донео је 25.04.2018. године,

РЕШЕЊЕ

Ставља се на увид јавности урађена Докторска дисертација и Извештај Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације кандидата Милана Јечменића, студента докторских студија, под називом:

"Уговор о спонзорству"

објављивањем на Сајту и у Библиотеци Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, а Извештај Комисије и на Сајту Универзитета у Крагујевцу, у трајању од 30 дана.

Образложење

Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације кандидата Милана Јечменића, образована Одлуком Већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу, Број: IV-02-101/16 од 14.02.2018. године, доставила је Факултету Извештај о оцени урађене Дисертације (Број: 874 од 16.03.2018. године). Уз Извештај, Комисија је доставила и примерак урађене докторске дисертације.

Сагласно чл. 40. став 8. Закона о високом образовању ("СГ РС" бр. 88/17) чл. 46. Статута Универзитета у Крагујевцу и чл. 56. Статута Факултета, декан Факултета ставља на увид јавности докторску дисертацију и Извештај комисије о оцени докторске дисертације.

Имајући у виду наведено донео сам решење како гласи у диспозитиву.

Доставити:

- Сајт и Библиотека,
- Универзитет у Крагујевцу,
- Архива.

ДЕКАН

Проф. др Драган Вујисић